04/09/2019

Η Ιερά Μονή Ρεματιανής 32 χιλ. από τη Σπάρτη

/ Ιερές Μονές

Η Ιερά Μονή Παναγίας Ρεματιανής, βρίσκεται σε υψόμετρο 800 μέτρων. Απέχει 32 χιλ. από τη Σπάρτη και τη συναντούμε αριστερά του δρόμου που ενώνει τα χωριά Βρέσθενα και Μεγάλη Βρύση. Δρόμος ασφαλτοστρωμένος οδηγεί έως την Ιερά Μονή η οποία βρίσκεται κοντά σε ρεματιά, από την οποία πιθανόν να πήρε και το όνομά της. Ανήκει στην ενορία Μεγάλης Βρύσης του Δήμου Οινούντος.

Το Καθολικό της Ιεράς Μονής υπήρχε ήδη από τους βυζαντινούς χρόνους εντός βράχου, σύμ- φωνα με τη γνώμη του προϊσταμένου εργασιών συντηρήσεως της Ε΄ Εφορίας Βυζαντινών Αρ- χαιοτήτων, αειμνήστου Σταύρου Παπαπαγεωρ- γίου. Εξάλλου, το πλούσιο σε θεματολογία διά- κοσμο που διασώζεται, είναι όμοιο με το διά- κοσμο που συναντάμε στη σπηλιά του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου στο Βασσαρά, γνωστό και ως κρυφό σχολειό, το οποίο χρονολογείται το δεύ- τερο μισό του 13ου αιώνος. Η ανωτέρω Μονή εόρταζε την 21η Νοεμβρίου σύμφωνα με

γραπτή μαρτυρία που διασώζεται στην Ιερά Μονή Αγίων Αναργύρων Πάρνωνος, όμως λόγω των κακών καιρικών συνθηκών που επικρατούσαν παλαιότερα κατά τον μήνα Νοέμβριο, μετετέθη η εορτή την 23η Αυγούστου.

Το ως άνω Καθολικό επεκτάθη και αγιογραφήθη τον 17ο αιώνα και συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παράδοση, το 1692, μετά από δωρεά του Ζαχαρία Κυρίτση ή Μακρή, ο οποίος είναι ο κτήτωρ του Ιερού Ναού Γενεσίου Προδρόμου Μεγάλης Βρύσης, όπως αναφέρει η εκεί διασώζουσα κτητορική επιγραφή. Απετέλεσε δε, σημαντικό κέντρο σε όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Μέχρι το 1834 υπήρξε ανδρικό Μοναστήρι και στη συνέχεια διαλύθηκε, έχοντας τότε, πλην του Ηγουμένου Γρηγορίου, δύο ακόμα πατέρες και τέσσερις (4) δόκιμους και υπηρέτες.

Στην ως άνω Ιερά Μονή βρισκόταν το 1834 κιβώτιο αγίων Λειψάνων, το οποίο αφού παρέλαβε ο Επίσκοπος Σελλασίας Θεοδώρητος, το παρέδωσε στην Ιερά Μονή Αγίων Τεσσαράκοντα Σπάρτης.

Το σύνολο της Μονής έχει κηρυχθεί ως ιστορικά διατηρητέο με την ΥΑ15904/24.11.1962, Φ.Ε.Κ. 473/Β/17.12.1962.

Η Μονή αποτελείται από το Καθολικό, πτέρυγα με επτά κελιά και μία σκήτη σε κοίλωμα βράχου, άνωθεν του Καθολικού.

Η είσοδος της Μονής γίνεται μέσω τοξωτής πύλης στον περίβολο και στη συνέχεια μέσω διαβατικού, στο ισόγειο του συγκροτήματος των κελιών.

Το Καθολικό είναι προσαρμοσμένο στη φυσική κοιλότητα του βράχου, ο οποίος σε πολλά σημεία έχει λαξευτεί, ώστε η εσωτερική διάταξη του χώρου να παρουσιάζει τη μορφή δίστηλου, σταυρο-ειδούς, εγγεγραμμένου ναού με τρούλο, με έκκεντρα τοποθετημένη την αψίδα του ιερού στα Ανατολικά. Στην εξωτερική όψη της Δυτικής πλευράς, πάνω από την τοξωτή είσοδο, διαμορφώνεται δίλοβο κωδωνοστάσιο με αετωματική επίστεψη. Τη στέγη του καθολικού καλύπτουν σχιστο- λιθικές πλάκες.

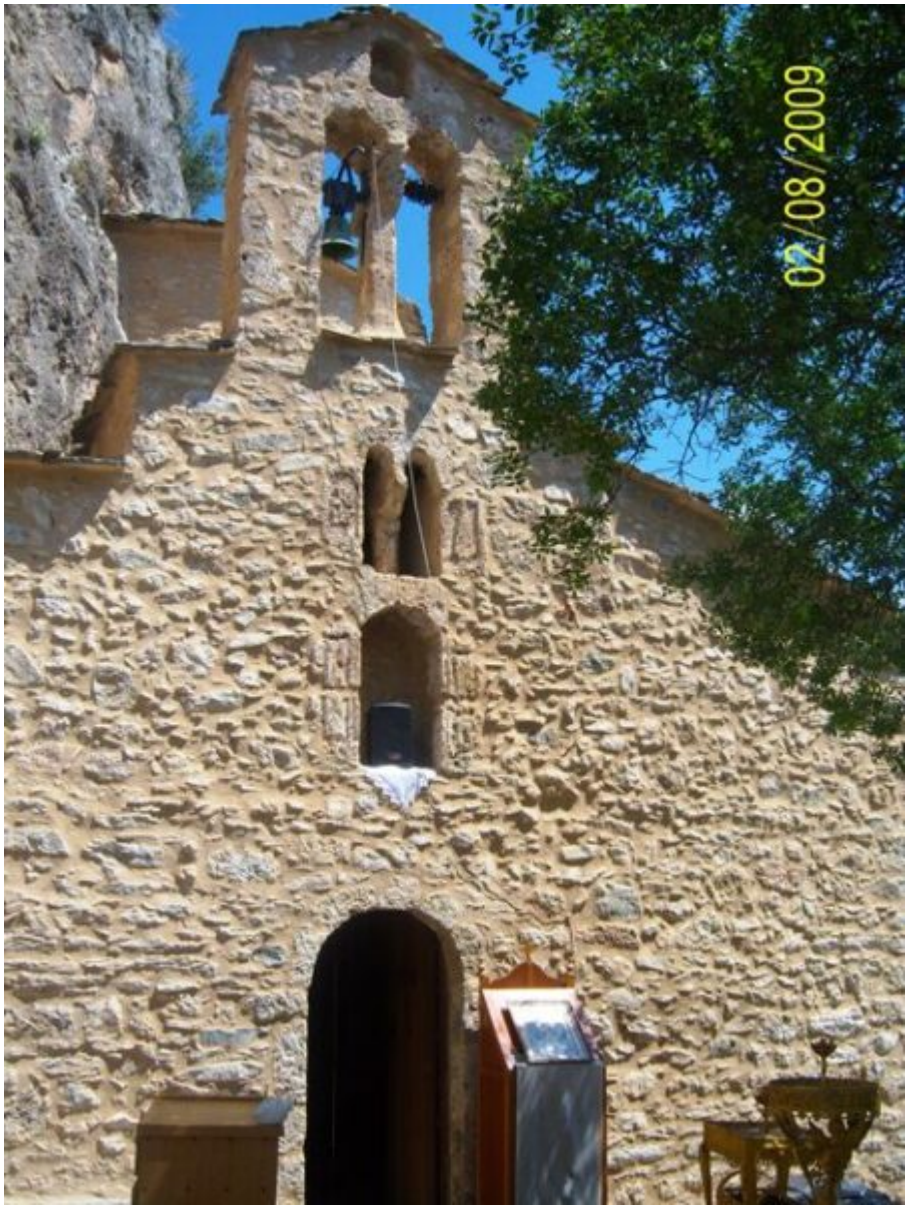

Επειδή το Μοναστηριακό συγκρότημα παρουσίαζε στο σύνολό του αρκετά δομικά και μορφολογικά προβλήματα, εκπονήθηκε – κατόπιν υποδείξεως της Ε΄ Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Σπάρτης – σχετική μελέτη από την αρχιτέκτονα-μηχανικό Ευδοκία Χριστακάκου, για την εκτέλεση επειγουσών εργασιών αποκατάστασης της Ιεράς Μονής, η οποία και εγκρίθηκε από το Μητροπολιτικό Συμβούλιο της Ιεράς Μητροπόλεως Μονεμβασίας και Σπάρτης με την υπ” αριθμ. 1/7/26-1-2000 πράξη, όπως επίσης και από την Διεύθυνση αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΑ19515/848/2.7.2002).

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το 1835, επί Οθωνος, το μοναστήρι είχε διαλυθεί όπως φαίνεται από επιστολή που έστειλε η Επισκοπή Σελλασίας στους κατοίκους των χωριών Βαμβακούς, Μεγάλης Βρύσης και Βρεσθένων.

Αρθ. Πρ. 15
Διεκ. 5
Εν Βαμβακού την β΄ Απριλίου 1835.
Βασίλειον της Ελλάδος
Η Επισκοπή Σελλασίας

Προς τους κατοίκους των χωρίων Βαμβακούς, Μεγάλης Βρύσεως και Βρεσθένων.

Με όχι μικράν θλίψιν της επληροφορήθη η Επισκοπή, παρά της Νομαρχίας, ότι: του διαλυθέντος Ιερού Μοναστηρίου Ρεματιανής η οικοδομή κατήντησεν είς αθλίαν κατάστασιν. Επειδή όχι μόνον διηρπάγησαν τα έπιπλα καί αί αποσκευαί αυτού, αλλά καί αί θύραι καί τα παράθυρα καί η σκεπή, το οποίον τούτο ασεβές επιχείρημα, αποδεικνύει ότι Χριστιανοί έφθασαν είς την μεγαλυτέραν ασέβειαν,

αγνοούντες ότι αί αρχαί θέλουσι λάβει περί τούτου αυστηρά μέτρα καί έρευνας, καί είναι βέβαιον ότι θα παρρησιασθώσιν οί τοιούτοι καί μετά την παρρησίασιν θέλουν παιδευθή παρά των Πολιτικών αρχών ως φανεροί κλέπται καί παρά της Εκκλησιαστικής Αρχής ως Ιερόσυλοι.
Οθεν, μη ανεχόμενοι δια την οποίαν υπέπεσαν οί χριστιανοί ασέβειαν, διότι βέβαια από τινας των χωρίων τούτων ηρπάγησαν αυτά, καί δια να μη νομισθήτε οί τοιούτοι ως κακούργοι, σας συμβουλεύομεν πατρικώς, δια να υπάγη είς το ίδιον μέρος, ό,τι όστις εξ υμών επήρε, να παύση του λοιπού έκαστος από αυτό, διά να αποφύγει τάς ρηθείσας ποινάς.

(Τ.Σ.) Ο Σελλασίας Θεοδώρητος

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Τα τελευταία χρόνια, με χαρά βλέπουμε το μοναστηριακό συγκρότημα να αποκαθίσταται και να είναι σε θέση να δεχτεί αδελφότητα, για να ξαναλειτουργήσει και να γίνει πνευματικός φάρος μέσα στο τρικυμισμένο πέλαγος της ζωής μας.

Οι απανταχού ΜΕΓΑΛΟΒΡΥΣΙΩΤΕΣ πάντοτε θα ευγνωμονούν τους επώνυμους και ανώνυμους δωρητές που βοηθούν στην εν γένει αποκατάσταση του όλου μοναστηριακού συγκροτήματος, καθώς και:

Τις οικογένειες κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΑΛΑΤΑ και κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΜΕΛΕΤΑΚΟΥ για τη δωρεά ξυλείας καστανιάς για τα κουφώματα των κελιών, το έτος 1992.

Τους εργασθέντες με προσωπική εργασία για την ύδρευση της Ιεράς Μονής, από απόσταση 2.200 μέτρων, το έτος 1994.

Το Δασαρχείο Σπάρτης, το Διευθυντή δασών κ. ΓΡΗΓΟΡΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ και το δασάρχη κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟ για τη διάνοιξη και ασφαλτόστρωση του δρόμου 1.200 μέτρων που οδηγεί στην Ιερά Μονή, το έτος 2000.

Την οικογένεια κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΕΤΣΕΡΙΔΗ για τη δωρεά ηλεκτρογεννήτριας, το έτος 2001.

Την 5η Εφορία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Σπάρτης, με προϊσταμένες την κ. ΑΙΜΙΛΙΑ ΜΠΑΚΟΥΡΟΥ το έτος 2006 και την κ. ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΔΙΑΜΑΝΤΗ το έτος 2007, για τον καθαρισμό των τοιχογραφιών και το σοβάτισμα στο εσωτερικό του καθολικού.

Την Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού στην Αθήνα, με αναπληρωτή διευθυντή τον κ. ΑΝΤΩΝΙΟ ΠΑΤΕΡΑΚΗ, για την συντήρηση του τέμπλου, τα έτη 2005 – 2006 – 2007.

Την μεγάλη ευεργέτιδα κ. ΜΑΡΙΑ Λ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ για την πλακόστρωση του ανηφορικού, πριν την Ιερά Μονή δρόμου 150 μέτρων, εις μνήμην γονέων, αδελφού και συζύγου, το έτος 2007, καθώς και για την δωρεά του πολυελαίου στο καθολικό της Ιεράς Μονής, το έτος 2009.

Τον κ. ΜΙΜΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟ για το ταβάνωμα και την τοποθέτηση μοκέτας στα κελιά, το έτος 2007.
Η ανακεράμωση των κελιών έγινε το έτος 2005, ενώ ολοκληρώθηκε επίσης και η αρμολόγηση των εξωτερικών πλευρών των κελιών, έργο απαραίτητο δια την στερέωση και την εν γένει εμφάνιση του οικοδομήματος.

Στην Ιερά Μονή υπάρχει από το 2000 βιβλίο προσκυνητών, οι οποίοι, όπως καταθέτουν, ζουν ανεπανάληπτες στιγμές ψυχικής ανάτασης όταν επισκέπτονται το μοναστήρι.

ΦΩΤΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΚ ΤΟΥ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ